آزمون درس: فارسی	به نام خداوند جان و خرد **اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی** **اداره تکنولوژی، گروه‌های آموزشی و بررسی محتوا**	مهر آموزشگاه
آزمون نوبت دوم تاریخ امتحان: .../ ۱۴۰۴/۰۳		
طراح سؤال: گروه آموزشی زبان و ادبیات فارسی	ساعت شروع: ۸ صبح	نمره به حروف: نمره به عدد:
نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۵۰ دقیقه	
پایه: هشتم	تعداد صفحات: ۲ صفحه	محل امضای دبیر مصحح:
کلاس:	تعداد سؤالات: ۱۵	تاریخ:

معنی واژگان (۱ نمره)

۱- معنای واژگان مشخص شده را بنویسید

الف) میهن ما، این خاستگاه بخردان (۰/۲۵ نمره) خاستگاه: .....

ب) فعل من بر دین من باشد گوا (۰/۲۵ نمره) گوا: .....

ج) خامه با سوز رقم کرد به دفتر تشنه (۰/۲۵ نمره) خامه: .....

د) اگر مسرور هستید از برکات آن استفاده کنید (۰/۲۵ نمره) مسرور: .....

معنی نظم و نثر (۲/۵ نمره)

۲- بیت‌ها و عبارت‌های زیر را معنی کنید. (مرتب کردن جمله + آوردن مفهوم کنایه‌ها و معنی کردن عبارت)

الف) پرستار امرش همه چیز و کس/ بنی آدم و مرغ و مور و مگس (۰/۵ نمره)

.....

ب) و آن که حب وطن نداشت به دل مرده زان خوب‌تر به باور من (۰/۵ نمره)

.....

ج) از علی آموز اخلاص عمل شیر حق را دان منزّه از دغل (۰/۷۵ نمره)

.....

د) گشت از کلک فدایی چو دلش دود بلند بر ورق کرد رقم بس که مکرر تشنه (۰/۷۵ نمره)

.....

درک مطلب (۲/۵ نمره)

۳- لحن درس «پیش از اینها» ..... است. (۰/۲۵ نمره)

۴- باتوجه به مفهوم عبارت زیر، راه رسیدن به آسایش در زندگی چیست؟ (۰/۷۵ نمره)

«اگر عقل و متانت را شعار خود کنند و پیران سالخورده را که عمر درازتر و تجربه بیشتر دارند در این راه پر خوف و خطر راهبر خود قرار دهند، زندگی را به راحت و آسایش خواهند گذرانید»

۱) تکیه بر علم و دانش ۲) مشوت با پیران سالخورده ۳) طی راه‌های پرخطر با متانت ۴) عقل شعار باشد و تجربه راهبر

۵- مقصود از واژهٔ «خاکدان» در بیت زیر چیست؟ (۰/۵ نمره) .....

«حیف است طایری چو تو در خاکدان غم زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت»

۶- تحلیل و نظر خود را درباره عبارت زیر بنویسید. (۱ نمره)

«همیشه در کارها چنان باشید که گویی فردایی نخواهد بود فقط امروز در اختیار شماست»

www.kanoon.ir

دانش زبانی (۱/۵ نمره)

۷- با توجه به جملهٔ داده‌شده، جدول زیر را کامل کنید. (۰/۷۵ نمره)

«اولین گروه دانش‌آموزان مشهدی در رقابت‌های علمی حماسه‌های شگفت‌انگیز آفریدند.»

نهاد	مفعول	متمم

۸- نوع وابسته‌های اسم را در عبارت روبه‌رو مشخص کنید.«از هیچ دانشی روی مگردان و به نتیجهٔ پر افتخارش بنگر» (۰/۵ نمره)

.....

۹- کدام گزینه در مورد عبارت روبه‌رو درست است؟ (۰/۲۵ نمره)

«میهن شکوهمند ما، سرزمینی است که ما بدان می‌نازیم و سر از همگنان برمی‌افرازیم»

۱) «ما» هسته است ۲) «همگنان» مضاف‌الیه است ۳) «شکوهمند» صفت بیانی است ۴) «بدان» صفت اشاره است

دانش ادبی (۱/۵ نمره)

۱۰ - درستی و نادرستی آرایهٔ ادبی هر گزینه را مشخص کنید.

الف) مصراع «تشنه لب کشته شود در لب شط از چه گناه » تشبیه دارد. (۰/۲۵ نمره) درست O نادرست O

ب) بیت « لنگ لنگان قدمی بر می داشت / هر قدم دانه شکری می‌کاشت » جناس دارد. (۰/۲۵ نمره) درست O نادرست O

۱۱- آرایهٔ ادبی بیت «از مکافات عمل غافل مشو گندم از گندم بروید جو ز جو» را بنویسید. (۰/۵ نمره)

۱۲- مشبه‌به بیت زیر در کدام گزینه درست است؟ (۰/۵ نمره)

«همچو ماهی که فتد ز آب برون آل نبی می‌تپیدی دلشان سوخته در بر تشنه»

۱) دل ۲) ماهی که فتد ز آب برون ۳) ماهی ۴) دل آل نبی

تاریخ ادبیات (۱ نمره)

۱۳- کتاب ..... از آثار «مولوی» می‌باشد. (۰/۵ نمره)

۱۴- کتاب‌های «هفت اورنگ» و «بهارستان» از آثار ..... می‌باشد. (۰/۲۵ نمره)

۱۵- توضیحات زیر مربوط به زندگی کدام شاعر یا نویسنده است؟..... (۰/۲۵ نمره)

«وی به لسان‌الغیب معروف است در اویل قرن هشتم در شیراز متولد شد و همان جا به تحصیل علوم پرداخت. او قرآن را از بر داشت.»

www-kanoor-ir

راهنمای تصحیح

معنی واژگان (۱ نمره)

۱- معنای واژگان مشخص شده را بنویسید

الف) میهن ما، این خاستگاه بخردان(۰/۲۵ نمره) — خاستگاه: مبدأ، محل پیدایش

ب) فعل من بر دین من باشد گوا(۰/۲۵ نمره) — گوا: گواه، دلیل، شاهد

ج) خامه با سوز رقم کرد به دفتر تشنه(۰/۲۵ نمره) — خامه: قلم

د) اگر مسرور هستید از برکات آن استفاده کنید (۰/۲۵ نمره) — مسرور: شاد، خوشحال

معنی نظم و نثر (۲/۵ نمره)

۲- بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به فارسی روان برگردانید. (مرتب کردن جمله + آوردن مفهوم کنایه‌ها و معنی کردن عبارت)

الف) پرستار امرش همه چیز و کس/ بنی آدم و مرغ و مور و مگس(۰/۵ نمره)

فرمانبردار فرمان‌های خداوند بزرگ، همه انسان‌ها و همه موجودات می‌باشد، اعم از بنی آدم و پرندگان و حشراتی چون موچه و مگس

ب) و آن که حب وطن نداشت به دل / مرده زان خوب‌تر به باور من (۰/۵ نمره)

و آن کسی که در دلش مهر وطن ندارد و میهن دوست نیست، در باور من (شاعر)، مرده از او بهتر است.

ج) از علی آموز اخلاص عمل / شیر حق را دان منزّه از دغل (۰/۷۵ نمره)

پاکی و پالودگی در کردار را از حضرت علی (ع)، بیاموز؛ و شیر خدا را از فریبکاری پاک بشمار.

د) گشت از کلک فدایی چو دلش دود بلند / بر ورق کرد رقم بس که مکرر تشنه (۰/۷۵ نمره)

از قلم فدایی شاعر هم مانند دل فدایی دود برخاست، چرا که واژه «تشنه» را روی برگه کاغذ بسیار تکرار کرد.

درک مطلب و دریافت متن (۲/۵ نمره)

۳- لحن درس «پیش از اینها» روایی/داستانی است. (۰/۲۵ نمره)

۴- باتوجه به مفهوم عبارت زیر، راه رسیدن به آسایش در زندگی چیست؟ (۰/۵ نمره)

«اگر عقل و متانت را شعار خود کنند و پیران سال خورده را که عمر درازتر و تجربه بیشتر دارند در این راه پر خوف و خطر راهبر خود قرار دهند زندگی را به راحت و آسایش خواهند گذرانید»

۱) تکیه بر علم و دانش ۲) مشوت با پیران سالخورده ۳) طی راه های پر خطر با متانت ۴) عقل شعار باشد و تجربه راهبر

۵- مقصود از واژهٔ «خاکدان» در بیت « حیف است طایری چو تو در خاکدان غم/ زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت» چیست؟(۰/۷۵ نمره) جهان و دنیا

۶- تحلیل و نظر خود را درباره عبارت « همیشه در کارها چنان باشید که گویی فردایی نخواهد بود فقط امروز در اختیار شماست » بنویسید. (۱ نمره)

پاسخ این پرسش واگرا است و دانش‌آموزان به فراخور نگاه خودشان تحلیل می‌کنند.

دانش زبانی (۱/۵ نمره)

۷- با توجه به جملهٔ روبه‌رو، جدول را کامل کنید . (۰/۷۵ نمره)

«اولین گروه دانش آموزان مشهدی در رقابت‌های علمی حماسه‌های شگفت انگیز آفریدند.»

نهاد	مفعول	متمم
اولین گروه دانش آموزان مشهدی	حماسه‌های شگفت انگیز	رقابت‌های علمی

۸) نوع وابسته‌های اسم را در عبارت روبه‌رو مشخص کنید . (۰/۵ نمره)

« از هیچ دانشی روی مگردان و به نتیجهٔ پر افتخارش بنگر »

هیچ = صفت مبهم

پر افتخار = صفت بیانی

ش = مضاف الیه

www.kanoon.ir

۹) کدام گزینه در مورد عبارت زیر درست است؟ (۰/۲۵ نـمـره)

« میهن شکوهمند ما، سرزمینی است که ما بدان می نازیم و سر از همگنان بر می افرازیم»

۱) «ما» هسته است ۲) «همگنان» مضاف الیه است ۳) «شکوهمند» صفت بیانی است ۴) «بدان» صفت اشاره است

دانش ادبی (۱/۵ نمره)

۱۰- درستی و نادرستی آرایهٔ ادبی هر گزینه را مشخص کنید.

الف) مصراع «تشنه لب کشته شود در لب شط از چه گناه » تشبیه دارد. (۰/۲۵ نمره) درست O نادرست O

ب) بیت « لنگ لنگان قدمی بر می داشت / هر قدم دانه شکری می‌کاشت » جناس دارد. (۰/۲۵ نمره) درست O نادرست O

۱۱- آرایهٔ ادبی بیت « از مکافات عمل غافل مشو / گندم از گندم بروید جو ز جو» را بنویسید. (۰/۵ نمره) کنایه

۱۲- مشبه‌به بیت روبه‌رو در کدام گزینه درست است؟(۰/۵ نمره)

« همچو ماهی که فتد ز آب برون آل نبی / می‌تپیدی دلشان سوخته در بر تشنه »

۱) دل ۲) ماهی که فتد ز آب برون ۳) ماهی ۴) دل آل نبی

تاریخ ادبیات (۱ نمره)

۱۳-کتاب‌های مثنوی معنوی، دیوان شمس، فیه ما فیه، مکتوبات و مجالس سبعه از آثار «مولوی» می‌باشد. (۰/۵ نمره)

۱۴- کتاب‌های «هفت اورنگ» و « بهارستان» از آثار نورالدین عبد الرحمان جامی می‌باشد. (۰/۲۵ نمره)

۱۵- توضیحات زیر مربوط به زندگی کدام شاعر یا نویسنده است؟ (۰/۲۵ نمره)

«وی به لسان الغیب معروف است در اویل قرن هشتم در شیراز متولد شد و همان جا به تحصیل علوم پرداخت. او قرآن را از بر داشت.»

محمد حافظ شیرازی